

DAGSINS MEINING

Í fagrasta veðri fóru vit inn um gáttina til 2003

So er spurningurinn, hvussu hetta árið fer at vagnast hjá okkum, sum búleikast her á oyggjunum? Fremsta fyrri-treytin er: - Hvussu nógv fiska okkara fiski- og útróðrar-menn, og hvussu nógv fáa teir fyri fiskin, teir avreiða? Onnur fyrirtreytin er: - Hvussu er politiska stýringin?

Í tí aktuelli støðuni, nú vit skerja heildarveiting og skulu byggja upp ein sjálvstøðugan búskap, er stóri spurning-urin: - Megna vit at virðisøkja fiskatilfeingio? Men henda spurning leggur landsstýrið sektin á.

Hóast vit hava sett okkum fyri at byggja upp ein sjálvber-andi búskap, útf luttu vit nógvan ráfisk ífjór. So nógvan, at yrkisfeløg tala at gongdini at flyta "arbeiðið" av landinum. Men í hesum samanhangi hoyrist ikki eitt pipp frá politikkarunum. Sjálvt reglur og kunngerðir á hesum øki verða ikki hildnar!

Samstundis sum vit flyta eina tilvirking av landinum, skipar landsstýrissamgongan soleiðis fyri, at føroyska barnafamiljan fær øktar byrðar. Nú dýrkar mjólkinn, og í næstan skulu vit gjalda 500 krónur meira fyri eitt alsamt vánaligari sjónvarp. Harafurat mistu havnarfólk ta biligu Rás Tórshavn.

Um stutta tíð skulu ferðaseðlarnir hjá Strandferðsluni hækka eini 15 prosent.Tað rakar fyrst og fremst útjaðaran. Og tað ger sama landsstýri, sum gjordálit um útjaðara og útoyggjar, men sum ikki megnar at játta pening til eina útoyggjaskrivstovu. So við hægri prisum og ongari ráð-legging, fáa vit neyvan útoyggjamenning. Heldur verður tað útoyggjaavtofting.

Í útjaðara verður neyvan nakar trivnaður av landsstýrisins ávum, men landsstýrið hevur heldur ikki megnað at skapa trivnað á øðrum samfelagøkjum. Hóast vit hava ymiskar politiskar hugsanir um almenna húsarhaldið, so eru næstan øll samd um, at vit skulu ráðfesta heilsuverkið høgt. So høgt, at øll kenna seg trygg.

Hesa áskoðan hava tey 17 í landsstýrissamgonguni tó ikki, tí á heilsuøkinum skal aftur sparast. Tað merkir, at heilsu-verkið, sum ongatið av álvara hevur ment seg eftir krepp-una, skal aftur at leita eftir sparingum í staðin fyri at hugsa um sjúkrarøkt og ein framtíðar fyribyrgjandi heilsu-politikk. So heldur ikki á hesum øki megnar landsstýrið at skapa trivnað og virkisgleði.

Spell og harmiligt, men neyðugt er at taka hesi viðurskifti fram á gáttini til eitt nýtt ár. Vitugu ti ásaanna, at útlitin fyri vanligu føroyingin eru alt annað enn góð. Harafurat komi ávaringar um, at vit eiga at tálma fiskiskapin eftir fleiri fiskasløgum, samstundis sum oljuprisurin er á veg uppeftir.

Nógv var reypað um ein stóran skattalætta, tá samgongan varð skipað, men ikki megnaði landsstýrið at skapa mögu-leikar fyri honum í figgjarlógini. Ein stórur skattalætti hevði komið væl við, nú fleiri brúkaragjöld hækka, men skal hann gerast veruleiki, skulu nýggjar sparingar finn-ast. Og tí er næstan líka vítt sum sitt. Tíverri.

Hóast minni bjartskygd útlit, letur føroyingurin seg ikki kúga. Hann er treystur og spennir fastari í. Tíugu vit vóna, at árið hóast forðingar fer at vagnast væl.

Sosialurin
Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
jan@socialurin.fo
Blaðstjóri: Eiríkur Lindenskov
eirikur@socialurin.fo
Figgjarleiðari: Jákup Mørk
jakup@socialurin.fo
Marknaðardeild: lysing@socialurin.fo
Jonhard Hammer jonhard@socialurin.fo
Finnbjörg Nattestad
finnbjorg@socialurin.fo
Durita Simonsen durita@socialurin.fo
Blaðfólk:
Áki Bertholdsen aki@socialurin.fo
Eyðun Klekstein eydun@socialurin.fo
Edvard Joensen edvard@socialurin.fo
Heri á Røggi heri@socialurin.fo
Ingrid Bjarnastein ingrid@socialurin.fo
Vilmund Jacobsen vilmund@socialurin.fo
Solby Eliassen solby@socialurin.fo
Jón Brian Hviðtfeldt
jonbrian@socialurin.fo
Dagfinn Olsen dagfinn@socialurin.fo
Ingi Rasmussen ingi@socialurin.fo
Ítróttur:
Jákup Mørk jakup@socialurin.fo
Myndamenn:
Álvur Haraldsen alvur@socialurin.fo
Jens Kristian Vang jensk@socialurin.fo

Sosialurin

VIÐMERKINGAR

Yvirlýsing frá Sinnisbata: Jólagávan til tey sálarsjúku er aftur ein stongd deild

Svanhildur av Loffi, formaður

Ár um ár hevur felagið Sinnisbati mótmælt, at heilar psykiatriskar deildir verða stongdar. Fyrr var tað undantak, at psykiatriskar deildir vórðu stongdar, men nú er tað vorðið ein fastur tåttur í at fáa figgjarglga ka-balina at ganga upp, verður sagt. Enntá í bestu figgjarg-ligu tíðum.

Hesum vil Sinnisbati mótmæla einaferð enn.

Vit góðtaka ikki pástand-

in um, at deildirnar verða

stongdar tí at tey sálar-

veiku, sum liggja á Deild 1

vilja sleppa heim.

Heldur er tað øvugt: Tey

mugu heim tí at deildin

verður stongd.

Vit vita um fólk, sum

verða flutt á aðrar psyki-

atriskar deildir frá deild 1

nú um jólini. Hóast ótald

lyfti frá politikarum okk-

ara, so verður psykiatriska

økio framvegis niðurpriori-

terað.

Tvey álit eru komin á

borðið hjá landsstýrinum,

álitið um bústaðarviður-

skiftini hjá psykisk sjúkum,

2001 og álitið um heildar-

psykiatri 2002.

Hesi bæði taka frma

ovurhonds stóra bústaðar-tørv teirra sálarsjúku. Men hesi álit hava onga politiska viðgerð fingið enn.

Hóast stóra tørvin hevur tað almenna ikki, Sinnis-

bati vitandi, útvega einum

einasta sálarsjúklingi nakr-

an hóskandi bústað í 2002.

Ein bygginevnd, sett av

landsstýrinum, legði fram

fullfiggjað uppskot um

bygging av heimi til 10

sjúklingar í Havn. Hetta var

í juli 2002. Nevndin hevur

einki hoyrt aftur frá upp-

skotinum. Upplýst varð í

tinginum herfyri, at lands-

stýrismaðurin á økinum

hevur havnað hesi bygg-i-

ætlan, sum ein kvalifiserað

bygginevnd hevði lagt úr

hondum. Orsøkin var, at

byggingin skuldi vera ov

dýr.

Men tað var ikki ov dýrt

at umvæla ein heilan íbúð-

arbygning á Eiragarði fyri

flouri milliónir til nýmótans

skrivstovur hjá landsstýrin-

um.

Heldur ikki var tað ov

dýrt at umvæla tinghúsið

fyri fleiri 10-tals milliónir.

Men at veita innistongdu

sálarsjúku medborgarum

okkara vanlig menniskjalig

bústaðarkor er ov dýrt?

Tá ið sálarsjúklingum

ikkil kunnu veitast menn-

iskjalig bústaðar- og virkn-

iskor í bestu figgjartíðum

landsins, verður trupult at

gera tað í figgjarkargari tíð-

um.

Nær kemur broyting í?

Hvussu leingi skulu vit

bíða?

Øllum sum linna kvøl

teirra sálarsjúku og hjálpa

teimum á stovnum, sjúkra-

deildum og í heimum og

yvirhøvur, takka vit inni-

liga og ynskja øllum eini

gleðilig jól og signing Guds

í nýggja árinum.

Tøl við ongum skili í

Helgi Abrahamsen

Útvarp Føroya hevði triðja jóladag eina samrøðu við Høgna Hoydal, landsstýris-mann um blokkstuðulin, og sum ikki einaferð kom Hogni við nøkrum hópis-leysum tølum, sum eiga at fáa eina viðmerking við á vegnum.

Hogni Hoydal segði: *"Nú er blokkurin 616 milliónir. Tað er ikki meira enn 5 - 6 prosent av tí føroyska samlaða búskapinum. Vit fáa 616 milliónir heim til Føroya um árið, vit gjalda niðuraftur 323 milliónir í rentum og avdráttum... .. Lat okkum so siga 616 min-us 323. Hvussu nógv er tá eftir? Tveyhundrað og nakrar hálvfýris milliónir. Yvirs kotið er sambært tí, sum nú liggur á tingborði*

240 mió. Tað vil siga, at tað reystar so øðiliga lítið í, at blokkstuðulin kann prógva-st ikki at vera ein týðning-armikil partur av tí føroyska rakstrinum."

Tilvildarlig tøl við ongum samanhangi

Tann 14. mai 2001 skrivaði Hogni Hoydal í Dimma-lætting at blokkstuðulin var

Lýsingar					
Freistir:	Tekstlýsingar	Størri Lýsingar	Lýsingartorgið	Heilsanir	
Týsdagsblaðið	Mán.kl. 10	Frí. kl. 15	Frí. kl. 12	Frí. kl. 12	
Mikudagsblaðið	Týs. kl. 10	Mán. kl. 15	Mán. kl. 12	Mán. kl. 12	
Hósdagsblaðið	Mik. kl. 10	Týs. kl. 15	Týs. kl. 12	Týs. kl. 12	
Friggjadagsblaðið	Hós. kl. 10	Mik. kl. 15	Mik. kl. 12	Mik. kl. 12	
Leygardagsblaðið	Frí. kl. 10	Hós. kl. 15	Hós. kl. 12	Hós. kl. 12	
Størri Lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettú freistir.					
Framløjðapláss má umbjóðast í góðari tíð.					
Stødd:					
Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39mm og rúmið millum teigarar er 4mm.					
Innsent tilfar					
Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðslan ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.					

Blaðið verður prentað mánaðag-friggjadag klokkan 14⁰⁰

VIÐMERKINGAR

Útflutningsvinnan í nýggja árinum

Hermann Oskarsson

Ein sera áhugaverd sending var í Útvarpinum Nýggjársdag, sum Helgi Jacobsen skipaði fyri. Har kom mangt og hvat fram, sum er avgerandi fyri búskapin, og luttakararnir eiga rós uppi-borið fyri at seta fingurin á tey mest avgerandi mál-ini í tíðini.

lækni. Ella fiskimaður. Ella á skipasmiðjuni.

I tann mun, sum vit ikki

eru bundin av einari longri

varandi útbúgving, bústað

ella øðrum serligum eyð-

kennum, er tað lønarkapp-

ing og kappingin við

lokkandi arbeiðsum-

støðum, sum er avgerandi

fyri, hvørjum eg selji mínar

arbeiðstímar.

Lat okkum eisini gera

myndina einfalda á tann

hátt, at tað bara er lønin,

sum er avgerandi fyri, hvar

arbeiðstímarinnir enda. Á

tann hátt hava vit 30 mil-

jónir arbeiðstímar, sum fara

tí ta framleiðslu, sum bjóð-

ar besta gjaldið fyri tíman.

Alto ein heilt vanligur

marknaður, sum endar í

einum úrslitið, har prisur og

nýgd geva eitt passandi

úrslit.

Nú eru tvey evni at taka

upp. Annað er, hví lønin

verður boðin so høgt upp í

Føroyum, at flakavirkini

ikkil orka at fylgja við. Hitt

er, hví munur er á flaka-

lønunum í Føroyum og Ís-

landi.

Lat okkum byrja við løni-

ni her heima og spyrja sum

Meinhard - hví fær flaka-

vinnan ikkil fólk fyri ein

minni penga? Tað má vera

tí at onkur annar hevur

boðið meira fyri tann partin

av tímunum, sum flaka-

vinnan fegin vildi havt. Tí

mátti Fiskavirking bjóða

upp um.

Og teir hava boðið upp á

so nógv arbeiðstímar, sum

teir orkaðu. Restina av

fiskinum - sum teir ikkil

fingu fólk til at skera -

seldu teir ísaðan til keyp-

arar í øðrum londum, har

flakavinnan fær arbeiðs-

tímarnar og aðrar fram-

leiðislostnaðið bilgari.

Bernaise sós ella heimahjálp?

Fólkini, sum eiga hesar 30

milljónirnar av arbeiðstím-

um eru í einari lógnari

støðu. Vit eiga tímarnar við

ársbyrjan og skulu bjóða

teir fram á marknaðinum til

sølu fyri hægsta boð.

Men um somu tíð eru vit

eisini keyparar. Vit keypa

nemliga tær vørur og

tænastur, sum tímarnir

verða brúktir til. Tað eru

vit, sum á vøru- og tænastu

marknaðinum bjóða upp á

vørur og tænastur sum

frikadellur, húsumið, teld-

ur, øl, barnagarðspláss,

undirsjóartunnill, bílaum-

væling, frakkar og alt hetta,

sum tímarnir verða brúktir

tíl at framleiða - antin

beinleiðis ella umvegis.

Men sum vørukeyparar

og tímaseljarar eru vit ikkil

før fyri at rokna roknistykki

út 1. januar. Vit rokna hvørt

stykki fyri seg. Eg selji

arbeiðstíman, har eg fái

mest fyri hann, og eg keypi

siðani vørur og tænastur,

har eg fái tær biligast og

allikavæl fái sum frægast

burturúr. Men eg havi ikkil

hómning av, hvørja ávirkan

tað hevur á mitt vørukeyp,

at eg selji arbeiðstíman

dýrt. Eg havi heldur ikkil

ánalsi av, hvørja ávirkan

mitt vørukeyp hevur á